

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003642

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яцина Павло Ернестович

2. Pavlo E. Yatsyna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-9899-7703

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту: 27-08-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Регіональний сервісний центр ГСЦ МВС в Хмельницькій, Тернопільській та Чернівецькій областях

Код за ЄДРПОУ: 45805862

Місцезнаходження: вул. Західно-Окружна, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16059

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.15.23, 11.15.51, 11.15.87, 11.15.91

Тема дисертації:

1. Трансформація партійних систем країн Вишеградської групи наприкінці XX – на початку XXI століть
2. Transformation of the Party Systems of the Visegrad Group Countries in the Late Twentieth and Early Twenty-First Centuries

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена комплексному дослідженню процесів трансформації партійних систем країн Вишеградської групи наприкінці XX – на початку XXI століть в умовах демократичного транзиту та європейської інтеграції. Здійснено узагальнення теоретико-методологічних підходів до дослідження політичних партій і партійних систем у контексті демократичного транзиту та європейської інтеграції, що дозволило сформулювати інтегративну дослідницьку методику, яка поєднує інституційний, соціетальний і компаративний підходи до аналізу постсоціалістичних політичних систем. Проведено системний аналіз тенденцій розвитку європейського партієтворення наприкінці XX – на початку XXI століть із визначенням впливу процесів європеїзації, глобалізації та цифровізації політики на структуру партійної конкуренції, механізми мобілізації виборців і трансформацію організаційних моделей політичних партій. Здійснено

цілісний порівняльний аналіз етапів розвитку партійних систем Польщі, Чехії, Словаччини та Угорщини, що дозволило виокремити послідовні періоди їх трансформації, визначити зміну конфігурації партійної конкуренції, рівня фрагментації та ступеня інституціоналізації партійних систем. Розроблено узагальнену модель розвитку партійних систем країн Вишеградської групи, яка відображає взаємозв'язок між характером демократичного транзиту, інституційними параметрами політичних систем і динамікою соціально-політичних кліважів. У висновках зроблено низку теоретичних узагальнень щодо закономірностей трансформації партійних систем країн Вишеградської групи в умовах демократичного транзиту та європейської інтеграції. Встановлено, що особливості розвитку партійних систем постсоціалістичних держав Центральної Європи зумовлені сукупністю інституційних, соціальних, історичних та зовнішньополітичних чинників, серед яких визначальне значення мають характер демократичного переходу, модель виборчої системи, форма правління, рівень інституціоналізації політичних партій, динаміка соціально-політичних кліважів, а також вплив процесів європеїзації та глобалізації. Констатовано, що трансформація партійних систем країн Вишеградської групи супроводжувалася переходом від початкової фрагментованої багатопартійності до більш стабілізованих моделей партійної конкуренції, однак із кінця 2000-х рр. у більшості держав регіону спостерігаються процеси посилення електоральної волатильності, кризи традиційних партій та зростання впливу популістських і євроскептичних політичних сил. Обґрунтовано, що розвиток партійних систем країн Вишеградської групи характеризується поєднанням спільних тенденцій і національно-специфічних особливостей, пов'язаних із відмінностями історичного розвитку, конфігурацією політичних інститутів, структурою соціальних кліважів та рівнем політичної консолідації суспільства. Зроблено висновок, що досвід трансформації партійних систем Польщі, Чехії, Словаччини та Угорщини має важливе теоретичне та практичне значення для дослідження сучасних політичних процесів у постсоціалістичних державах і може бути використаний для вдосконалення механізмів функціонування партійної системи України в умовах демократичного розвитку та європейської інтеграції.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the processes of transformation of the party systems of the Visegrad Group countries in the late twentieth and early twenty-first centuries under conditions of democratic transition and European integration. The study generalizes the theoretical and methodological approaches to the analysis of political parties and party systems in the context of democratic transition and European integration, which made it possible to develop an integrative research methodology combining institutional, societal, and comparative approaches to the analysis of post-socialist political systems. A systematic analysis of the development trends of European party-building in the late twentieth and early twenty-first centuries was conducted, identifying the influence of the processes of Europeanization, globalization, and the digitalization of politics on the structure of party competition, mechanisms of voter mobilization, and the transformation of organizational models of political parties. The study provides a comprehensive comparative analysis of the stages of development of the party systems of Poland, the Czech Republic, Slovakia, and Hungary, which made it possible to distinguish successive periods of their transformation, identify changes in the configuration of party competition, the level of fragmentation, and the degree of institutionalization of party systems. A generalized model of the development of the party systems of the Visegrad Group countries was developed, reflecting the interrelationship between the nature of democratic transition, the institutional parameters of political systems, and the dynamics of socio-political cleavages. The conclusions present a number of theoretical generalizations regarding the patterns of transformation of the party systems of the Visegrad Group countries under conditions of democratic transition and European integration. It was established that the peculiarities of the development of the party systems of the post-socialist states of Central Europe are determined by a combination of institutional, social, historical, and foreign policy factors, among which the decisive significance belongs to the nature of democratic transition, the model of the electoral system, the form of government, the level of institutionalization of political parties, the dynamics of socio-political cleavages, as well as the influence of the processes of Europeanization and globalization. It was established that the transformation of the party systems of the Visegrad Group countries was accompanied by a transition from initial fragmented multiparty systems to more stabilized models of party competition; however, since the late 2000s, most states of

the region have experienced processes of increasing electoral volatility, the crisis of traditional parties, and the growing influence of populist and Eurosceptic political forces. It is substantiated that the development of the party systems of the Visegrad Group countries is characterized by a combination of common trends and nationally specific features associated with differences in historical development, the configuration of political institutions, the structure of social cleavages, and the level of political consolidation of society. It is concluded that the experience of transformation of the party systems of Poland, the Czech Republic, Slovakia, and Hungary is of significant theoretical and practical importance for the study of contemporary political processes in post-socialist states and may be used to improve the mechanisms of functioning of the party system of Ukraine in conditions of democratic development and European integration.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0124U002166

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Яцина П. Трансформація партійного ландшафту країн Європейського Союзу наприкінці XX – на початку XXI століть. Регіональні студії. 2023. № 33. С. 166–173.
- 2. Яцина П. Вплив трансформаційних процесів на конфігурацію партійних систем країн Вишеградської групи. Регіональні студії. 2023. № 34. С. 183–192.
- 3. Яцина П. Соціополітичні розмежування як основа партійної конкуренції в країнах Вишеградської групи. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії. 2025. Випуск 63. С. 418–424.
- Яцина П. Розвиток партійних систем країн Вишеградської Європи в умовах демократичного транзиту. International scientific-practical conference «Current Issues of the World Economy, International Economic Relations and International Communications Amidst the Formation of a New World Order and Polarization of the World» (March 24–25, 2025). Vol. 2. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2025. С. 225–230.
- Яцина П. Парламентські вибори в Польщі 2015 та 2019 років: порівняльний аналіз. Україна – Європейський Союз: Формат розвитку відносин України та країн Центральної Європи у контексті російсько-української війни, гарантій безпеки та реінтеграції тимчасово окупованих територій. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 20 жовтня 2023 року) / Ю. Остапець (голова редкол.); відповідальні за випуск: М. Зан, В. Гиря. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2023. С. 144–147.
- Яцина П. Парламентські вибори в Чехії 3–4 жовтня 2025 року. Україна – Європейський Союз: Формат розвитку відносин України та Європейського Союзу в контексті геополітичної турбулентності, російсько-української війни, електоральних практик і політичної участі меншості етнічних груп. Матеріали X-ї Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 10–11 жовтня 2025 року) / Ю. Остапець (голова редкол.); відповідальні за випуск: П. Габрин, М. Зан, К. Червеньяк. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2025. С. 168–170.
- Яцина П. Характеристика виборів до Європейського парламенту в Чехії 6–9 червня 2024 року. Актуальні питання публічного управління в регіоні: зб. наук. праць аспірантів, викладачів, стейкхолдерів; Відп. ред.: Маріан Токар; Ред. колег.: М. Токар, В. Пересоляк, Ю. Остапець, Ю. Ковач, Г. Кумар, П. Габрин / УжНУ; Наук.-прак. група здобув. осв. зі спец. ПУА; НДІ політичної регіоналістики. Вип. 3. Ужгород: ФОП Сабов А. М., 2025. С. 177–186.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість: підвищення обізнаності населення

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0124U002166

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ключкович Анатолій Юрійович

2. Ключкович Анатолій Юрійович

Кваліфікація: к.політ.н., доц., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чальцева Олена Михайлівна

2. Olena Chaltseva

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3922-7619

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/48850498>;

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58486440600>;

<https://scholar.google.com/citations?user=Jmk42LIAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванець Тетяна Мирославівна

2. Tetiana M. Ivanets

Кваліфікація: к. політ. н., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3248-5033

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Маріупольський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 26593428

Місцезнаходження: пр. Повітряних Сил, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зан Михайло Петрович

2. Mykhailo P. Zan

Кваліфікація: к. і. н., доцент, 07.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8967-0083

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57387539100;
<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=f67Y2fIAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гайданка Євгеній Іванович

2. Yevheniy I. Haydanka

Кваліфікація: к. політ. н., доцент, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8112-2090

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Остапець Юрій Олександрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Остапець Юрій Олександрович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сабов Вікторія Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна